

Dosarul nr. 2r-236/24
2-22114500-01-2r-24052024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Mihaila, V. Cotorobai)

D E C I Z I E

23 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Galina Balan și Ecaterina Balan,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 9 din mun. Chișinău,
în procedură de faliment, împotriva Galinei Balan, Liudmilei Gangaliuc și Ecaterinei
Balan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea apelantelor Galina Balan și Ecaterina Balan privind repunerea
în termenul legal de declarare a apelului și restituită apelantelor Galina Balan și
Ecaterina Balan cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv,

c o n s t a t ă :

La 04 august 2022, ÎMGFL nr. 9 din mun. Chișinău, în procedură de faliment,
a depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Balan, Liudmilei Gangaliuc
și Ecaterinei Balan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a
fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 9 din
mun. Chișinău, în procedură de faliment.

S-a încasat în mod solidar în beneficiul ÎMGFL nr. 9 din mun. Chișinău, în
procedură de faliment, de la Galina Balan, Liudmila Gangaliuc și Ecaterina Balan
suma de 18 858,10 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale
acumulate la apartamentul nr. X din bd. XXXXX, mun. XXXXX și suma de 155 de
lei pentru citarea publică a părților.

S-a încasat în mod solidar în bugetul de stat al Republicii Moldova de la Galina
Balan, Liudmila Gangaliuc și Ecaterina Balan suma de 565,74 de lei cu titlu de taxă
de stat.

La 17 august 2023, Galina Balan și Ecaterina Balan au depus cerere de apel
împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

solicitând repunerea apelului în termen, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de fond.

La 20 martie 2024, ora 09:00, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrată cererea suplimentară privind repunerea apelului în termen, cu anexe.

Prin încheierea din 20 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantelor Galina Balan și Ecaterina Balan privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituită apelantelor Galina Balan și Ecaterina Balan cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

La 05 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Galina Balan și Ecaterina Balan au declarat recurs împotriva încheierii din 20 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, precum și invitarea recurenților și a altor participanți în proces.

În motivarea recursului, recurențele Galina Balan și Ecaterina Balan au indicat că la domiciliul lor din mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. X, în perioada 2022-2023, nu a parvenit nici o înștiințare despre necesitatea ridicării scrisorii/corespondenței recomandate, în această perioadă Ecaterina Balan permanent s-a aflat la domiciliu, fiind în concediu de îngrijire a copilului.

La 20 martie 2024, ora 09:00, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrată cererea la care au anexat înscrisuri din conținutul cărora rezultă că nu au cunoscut despre existența hotărârii pronunțate la 22 decembrie 2022 și despre care au aflat la începutul lunii august 2023, odată cu aplicarea sechestrului de către executorul judecătoresc M. Romaliischi pe conturile salarial și social.

Au remarcat că nu au cunoscut despre o asemenea cerere aflată pe rolul instanței judecătorești.

Totodată, au evidențiat că instanța de apel a ignorat și nu a luat în considerare cererea depusă de Galina Balan, cu anexe (probe, înscrisuri) în sensul argumentării solicitării de repunere în termen a cererii de apel împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, înregistrată în cancelaria Curții de Apel Chișinău, la 20 martie 2024, ora 09:00, ziua ședinței de judecată.

Totodată, au menționat că au informat anticipat greșiera despre depunerea probelor în susținerea solicitării de repunere a apelului în termen, care după remiterea citațiilor pentru data de 20 martie 2024, prin care dânsurile au fost citate să se prezinte în ședință pentru soluționarea chestiunii privind repunerea în termen a cererii de apel, cu o zi înainte de data ședinței de judecată, le-a apelat prin telefon pentru a anunța să nu se prezinte și care le-a asigurat că, până la începerea ședinței, 08:30 va merge să ridice din cancelaria instanței de apel, cererea cu înscrisuri pentru a o pune la dispoziția instanței.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa recurenților la 22 mai 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la actele cauzei (f. d. 100 verso), însă, careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către Galina Balan și Ecaterina Balan, lipsesc.

Astfel, se constată că recurențele s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 09 aprilie 2024, în termenul legal.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Raportând la caz prevederile normei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că legiuitorul a prevăzut expres că recursul împotriva încheierii se examinează fără participarea părților, motiv din care solicitarea Galinei Balan și Ecaterinei Balan cu privire la numirea unei ședințe publice urmează a fi respinsă.

Studiind materialele cauzei civile în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc, la 06 septembrie 2022, instanța de fond a expediat la adresa pârâtelor Galina Balan, Liudmila Gangaliuc și Ecaterina Balan în mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. X, în copie cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 9 din mun. Chișinău, în procedură de faliment și încheierea din 05 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost acceptată spre examinare, în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 9 din mun. Chișinău, în procedură de faliment, fiind acordat pârâtelor un termen de 30 de zile de la data comunicării cererii de chemare în judecată cu valoare redusă, pentru a prezenta referință cu răspunsul la pretențiile formulate de reclamant și probele aduse împotriva revendicărilor înaintate, alte date importante pentru soluționarea cauzei, comunicând faptul că termenul acordat este de decădere în prezentarea ulterioară de probe, în conformitate cu dispozițiile art. 122 alin. (4) din Codul de procedură civilă, totodată, au fost informați participanții că soluționarea cererii de chemare în judecată va avea loc unipersonal, în lipsa părților, în termen de 6 luni de la data depunerii, hotărârea judecătorească adoptată va fi publicată pe pagina web a instanței judecătorești și va fi comunicată participanților la proces (f. d. 37).

Correspondența menționată, expediată de către instanța de fond în adresa pârâtelor Galina Balan, Liudmila Gangaliuc și Ecaterina Balan a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 38).

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de fond a dispus citarea publică a pârâtelor (f. d. 39, 44).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 22 decembrie 2022, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 03 ianuarie 2023.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat, la 16 ianuarie 2023, copia dispozitivului hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la aceeași adresă de domiciliu a pârâtelor (f. d. 49), însă,

corespondența menționată a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 50).

Actele cauzei atestă că la 09 august 2023, Galina Balan a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere prin care a solicitat eliberarea copiei hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 10 august 2023, Galina Balan a primit copia hotărârii primei instanțe, în două exemplare (f. d. 55).

La 17 august 2023, Galina Balan și Ecaterina Balan au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de fond.

La 20 martie 2024, ora 09:00, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrată cererea suplimentară privind repunerea apelului în termen, cu anexe.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depusă de Galina Balan și Ecaterina Balan împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv, nu poate fi menținută, deoarece îngreădește accesul apelantelor la justiție.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din conținutul normei de drept citate rezultă că actele de procedură se comunică participanților la proces contra semnătură prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare recomandată și cu aviz de recepție, prin intermediul executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și să confirme primirea acestuia, precum și prin delegație judiciară. Prin urmare, instanța de judecată trebuie să se asigure că actul de procedură va fi înmănat destinatarului, iar acest fapt poate fi confirmat prin semnătură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că la actele cauzei lipsesc probe care ar arăta că Galina Balan și Ecaterina Balan ar fi cunoscut despre existența cererii de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 9 din mun. Chișinău, în procedură de faliment, despre faptul că aceasta va fi examinată în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă și despre data pronunțării dispozitivului.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului lipsește dovada de recepționare de către Galina Balan și Ecaterina Balan a copiei dispozitivului hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia precum că lipsesc temeiuri de admitere a cererii de repunere în termenul de declarare a apelului.

Mai mult că instanța de apel a omis și nu a dat apreciere cererii suplimentare privind repunerea apelului în termen și nici probelor anexate în susținerea acestora, înregistrate la 20 martie 2024, ora 09:00, în cancelaria Curții de Apel Chișinău.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, a casa încheierea din 20 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza în instanța de apel pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge solicitarea Galinei Balan și Ecaterinei Balan cu privire la numirea unei ședințe publice.

Se admite recursul declarat de Galina Balan și Ecaterina Balan.

Se casează încheierea din 20 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 9 din mun. Chișinău, în procedură de faliment, împotriva Galinei Balan, Liudmilei Gangaliuc și Ecaterinei Balan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni